

MH-LUONNEKUVAUKSEN TOIMIHENKILÖKOULUTUSOHJE

Koulutus- ja päteväntiiohjeet

Hyväksytty Kennelliitossa 25.2.2025

Voimassa 1.3.2025 alkaen

Yleistä

Koulutuksien tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia MH-toimihenkilöitä, testinohjaajia ja MH-luonnekuvaajia (myöh. kuvaaja). MH-luonnekuvaus on Suomen Kennelliiton (myöh. Kennelliitto) virallinen testi, jonka hallinnoinnista vastaa Suomen Palveluskoiraliitto (myöh. Palveluskoiraliitto). Palveluskoiraliiton luonnetoimikunta vastaa toimihenkilöiden koulutuksesta Palveluskoiraliiton antamien valtuuksien ja ohjeiden mukaan.

Tavoitteena on jatkuvalla koulutuksella pitää kuvaajien kuvaustaso yhtenäisenä, kuvaajat määräysten ja ohjeiden osalta ajan tasalla, sekä testinohjaajien ja toimihenkilöiden taidot yhtenäisinä. Toimiminen muussa kuin Palveluskoiraliiton tai Kennelliiton järjestämässä MH-kuvauksessa tai MH-koulutustilaisuudessa on kielletty.

1.MH-toimihenkilö

MH-toimihenkilöiden koulutukset myöntää Palveluskoiraliitto. Koulutuksen järjestäjänä voi toimia Palveluskoiraliiton jäsenyhdistys tai luonnetoimikunta.

1.1 MH-toimihenkilön tehtävät

MH-toimihenkilö voi työskennellä luonnekuvausradalla kaikissa MH-toimihenkilön tehtävissä sekä vastaavana koetoimitsijana. MH-toimihenkilön tehtävät on määritelty MH-luonnekuvauksen järjestämisohteessa, jossa MH-toimihenkilöstä käytetään nimitystä avustaja.

MH-luonnekuvauksen vastaavan koetoimitsijan tulee olla pätevätoimintä MH-toimihenkilö.

1.2 Vaatimukset kurssille haettaessa

- on suorittanut kennelpiirin tai Palveluskoiraliiton järjestämän koetoimitsijan peruskurssin
- vähintään 18 vuoden ikä
- on Kennelliiton jäsen
- on ominaisuuksiltaan MH-toimihenkilöksi sopiva kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti
- on kykenevä toimimaan radalla fyysisissä tehtävissä, esimerkiksi kyykistymään, juoksemaan ja leikkimään koiran kanssa

1.3 MH-toimihenkilökurssi

Kurssin johtajana toimii MH-luonnekuvaaja, joka on Palveluskoiraliiton luonnetoimikunnan hyväksymä Luonnetoimikunta vastaa ajantasaisen kurssimateriaalin sisällöstä sekä kurssin ohjelmarungosta.

Kurssi sisältää teoriaosuuden ja käytännön harjoittelun. MH-toimihenkilökurssin päätteeksi on loppukoe. Loppukoe sisältää teoriakokeen ja käytännön kokeen. Loppukokeen hyväksytysti suorittaneet esitetään nimettäväksi MH-toimihenkilöiksi. MH-toimihenkilö on pätevä toimimaan vastaavana koetoimitsijana MH-luonnekuvauksessa.

1.4 MH-toimihenkilöpätevyden säilyttäminen ja palauttaminen

Pätevyden säilyttämiseksi on henkilön toimittava virallisessa MH-luonnekuvauksessa toimihenkilönä vähintään kolmessa kuvauksessa viimeisen viiden vuoden aikana. Lisäksi hänen tulee yhä täyttää kohdassa 1.2 mainitut vaatimukset.

Jos edellä mainitut ehdot eivät täyty, voi Palveluskoiraliitto poistaa pätevyden. Jotta pätevyys voidaan uusia, tulee henkilön kerrata kirjallinen koulutusmateriaali sekä antaa pätevyden näyte luonnetoimikunnan hyväksymälle kuvaajalle.

Lisäksi noudatetaan MH-luonnekuvauksen toimihenkilökoulutusohjeen kohdan 4. yleisiä ohjeita myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyysien säilyttämisestä, poistamisesta ja palauttamisesta.

2. Testinohjaaja

Testinohjaajien koulutuksesta vastaa Palveluskoiraliitto.

2.1. Testinohjaajan tehtävät

Testinohjaaja toimii testinohjaajana kuvauksessa ja

- ohjeistaa koiran ohjaajaa koko radan ajan
- huolehtii radan sujuvuudesta
- ohjaa ja ohjeistaa ratatoimihenkilöitä
- noudattaa kuvaajien antamia ohjeita

Testinohjaajan pätevyden omaava on pätevä toimimaan myös MH-toimihenkilönä tai vastaavana koetoimitsijana. Nämä pätevydet poistuvat testinohjaajan pätevyden poistuessa, mikäli näiden pätevyysien säilymisen edellytykset eivät täyty.

2.2 Vaatimukset kurssille haettaessa

- on Kennelliiton jäsen
- on ominaisuuksiltaan testinohjaajaksi sopiva kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti
- on kykenevä toimimaan radalla fyysisissä tehtävissä, esimerkiksi kyykistymään, juoksemaan ja leikkimään koiran kanssa.
- vähintään 18 vuoden ikä
- omaa hyvän suullisen esitystaidon
- omaa voimassa olevan toimihenkilöpätevyden ja riittävän kokemuksen MH-radalla toimimisesta
- on toiminut vastaavana koetoimitsijana MH-luonnekuvauksessa
- on toiminut vähintään 40 koiran MH-luonnekuvauksessa MH-toimihenkilönä
- on toiminut vähintään 20 koiralle etäleikkijänä MH-luonnekuvauksessa.

2.3 Testinohjaajakurssi

Testinohjaajakurssin päätteeksi on loppukoe, joka sisältää teoriakokeen ja käytännön kokeen. Tämän saa uusia kerran vuoden sisällä. Loppukokeen läpäistyään henkilöstä tulee testinohjaajaharjoittelija. Hänen tulee suorittaa pätevöidyn testinohjaajan mukana 40 koiran testinohjaus hyväksytysti virallisissa MH-

luonnekuvauksissa. Paikka harjoittelua varten varataan kuvaajilta. Harjoittelupaikka tulee varata niin, että molemmilla kuvaajilla on tieto harjoittelijoista samanaikaisesti (esim. sähköpostitse). Harjoittelijan tulee informoida myös vastaavaa koetoimitsijaa harjoittelusta. Kerrallaan yhdessä kuvauksessa voi olla korkeintaan kaksi harjoittelijaa, mukaan lukien kuvaajaharjoittelijat.

Hyväksytyyn harjoittelun kriteerinä on, että testinohjaus sujuu järjestämisohjeen mukaisesti. Testinohjaajaharjoittelut tulee suorittaa kahden vuoden kuluessa kurssin päättymisestä. Palveluskoiraliiton päätöksellä määräajasta voidaan poiketa. Harjoittelut hyväksytysti suorittaneet esitetään nimettävän MH-testinohjaajiksi.

2.4 Testinohjaajan pätevyyden voimassaolo, säilyttäminen ja palauttaminen

Pätevyyden säilyttämiseksi on testinohjaajan toimittava virallisessa MH-luonnekuvauksessa testinohjaajana vähintään joka toinen vuosi sekä tulee osallistua testinohjaajien jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta. Lisäksi hänen tulee yhä täyttää kohdassa 2.2 mainitut vaatimukset.

Jos testinohjaaja ei täytä edellä mainittuja velvoitteita, menettää hän testinohjaajaoikeutensa, kunnes on osallistunut jatkokoulutukseen. Jos testinohjaaja ei ole toiminut testinohjaajan tehtävissä kahteen vuoteen, tulee hänen pätevyytensä palauttamiseksi antaa luonnetoimikunnan määräämä pätevyyden näyte.

Lisäksi noudatetaan MH-luonnekuvauksen toimihenkilökoulutusohjeen kohdan 4. yleisiä ohjeita myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyyksien säilyttämisestä, poistamisesta ja palauttamisesta.

3. Kuvaaja

Kuvaajien koulutuksesta vastaa Palveluskoiraliitto

3.1 Kuvaajan tehtävät ja asema

Kuvaaja toimii kuvauksissa luonnekuvaajana ja vastaa kuvaustilaisuudesta. Kuvaaja varmentaa tulokset koejärjestelmään. Hän vastaanottaa kuvaaja- ja testinohjaajaharjoitteluita ja antaa niistä kirjalliset lausunnot sekä tarvittaessa antaa lausunnot toimihenkilöiden toiminnasta.

Kuvaaja on pätevä ko. lajin ylituomari.

3.2 Vaatimukset kurssille haettaessa

- Kennelliiton jäsenyys
- on käytöksensä ja arvostelukykynsä puolesta MH-luonnekuvaajaksi sopiva
- kykenee toimimaan radalla fyysisissä tehtävissä (esim. tarvittaessa käsitellä ja leikkiä koiran kanssa)
- vähintään 18 vuoden ikä
- on suorittanut ylituomarin peruskurssin
- on riittävän kokenut koirien käyttäytymisen arviointiin
- on toiminut vastaavana koetoimitsijana, sekä testinohjaajana vähintään 40 koiralle virallisessa MH-luonnekuvauksessa
- omaa hyvän suullisen ja kirjallisen esitystaidon
- on saanut suosituksen paikalliselta kennelyhdistykseltä, rotua harrastavalta yhdistykseltä tai rotujärjestöltä. Suosituksen tulee sisältää selvitys ehdokkaan sopivuudesta ja perehtyneisyydestä luonnekuvaustoimintaan, sekä kokemuksesta koirien kanssa toimimisesta.

Tuomarikoulutuksen osallistujat valitsee Suomen Palveluskoiraliiton hallitus luonnetoimikunnan esityksen pohjalta. Vaatimusten tulee täytyä ennen kuin hakuaika umpeutuu. Tarvittavat dokumentit suoritetuista koulutuksista ja toiminnasta tulee liittää hakemukseen.

Kuvaajien koulutus ja pätevänti

Kuvaajien koulutus muodostuu pääsykokeesta, kuvaajakurssista, käytännön kokeesta, harjoitusarvosteluista, loppukokeesta, sekä sen jälkeen suoritettavista koearvosteluista. Kouluttautuminen kestää noin 2-3 vuotta.

Kuvaajakurssi

a) Pääsykoe

Ennen varsinaista kurssia tai kurssin ensimmäisenä päivän pidetään pääsykoe (aihealueet ilmoitetaan etukäteen). Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 80 % kokeessa jaettavista pisteistä.

b) Kurssi ja käytännön koe

Pääsykokeen hyväksytysti suorittaneet jatkavat varsinaiselle kurssille. Kurssin päätteeksi pidetään MH-luonnekuvausta vastaava käytännön koe. Käytännön kokeessa yhtä koiraa kohden saa olla kymmenen (10) pientä ja kolme (3) isoa virhettä.

Harjoitusarvostelut

Kurssilaisen suoritettua hyväksytysti kuvaajakurssin hänen on suoritettava harjoitusarvostelijana hyväksytysti vähintään 80 koiran harjoitusarvostelu virallisissa MH-luonnekuvauksissa.

- Harjoitteluoikeuden omaava kurssilainen varaa harjoittelupaikan luonnekuvaajilta. Harjoittelupaikka tulee varata niin, että molemmilla kuvaajilla on tieto harjoittelijoista samanaikaisesti (esim. sähköpostitse). Harjoitusarvostelijan tulee informoida myös vastaavaa koetoimitsijaa harjoittelusta.
- Harjoittelijan vastaanottamisesta ei voi kieltäytyä, ensin varannut saa paikan.
- Yhtenä kuvauspäivänä saa olla korkeintaan kaksi harjoittelijaa, mukaan lukien testinohjaajaharjoittelijat.
- Harjoitusarvosteluita voi ottaa vastaan kuvaaja, jolla on ollut ylituomaripätevyys yli kaksi (2) vuotta.
- Koetoimitsija on velvollinen ilmoittamaan harjoittelijan/harjoittelijoiden saapumisesta kuvaajille ennalta, sekä toimittamaan harjoittelijalle aikataulun ja ajo-ohjeen samaan aikaan kuin kuvaajille ja muille toimihenkilöille. Harjoittelija ei ole oikeutettu kulukorvauksiin, mutta hänelle tarjotaan ruoka/kahvi kuten muille toimihenkilöille.
- Harjoittelijoiden ohjeistuksen ja harjoitusarvosteluiden vastaanotosta vastaavat viralliset kuvaajat.
- Epäselvissä asioissa MH-koetoimitsijan tai kuvaajien tulee ottaa yhteyttä luonnetoimikuntaan.

Harjoitusarvostelut tulee suorittaa kahden vuoden kuluessa kuvaajakurssin päätyttyä. Luonnetoimikunnan esityksestä määräajasta voidaan poiketa.

Harjoitusarvostelijalla on mahdollisuus keskustella kuvaajien kanssa koiran käytöksestä kuvauksen aikana. Arviointia ja sen perusteita käydään läpi osioiden välillä, kuitenkin niin, että se ei vaikuta kuvauksen kulkuun.

Harjoitusarvosteluissa yhtä koiraa kohden saa olla kahdeksan (8) pientä ja kaksi (2) isoa virhettä.

- Pieni virhe: Virallisten kuvaajien merkintää lähinnä oleva yhden voimakkuuden poikkeama.
- Suuri virhe: Poikkeama on suurempi.

Harjoittelun loppukoe

Harjoitusarvostelujen jälkeen on loppukoe. Loppukokeita järjestetään harjoittelijoiden edistymisen mukaan. Harjoitusarvostelijan tulee suorittaa käytännön kuvaustilannetta vastaava käytännön koe sekä kirjallinen koe. Loppukoe suoritetaan luonnetoimikunnan erikseen järjestämässä tilaisuudessa tai sellaisissa kuvauksissa, joissa toisena kuvaajana on luonnetoimikunnan jäsen tai sen erikseen nimeämä kuvaaja/kuvaajat.

Loppukokeessa yhtä koiraa kohden saa olla kuusi (6) pientä ja yksi (1) iso virhettä. Loppukokeen saa uusia yhden kerran.

- Pieni virhe: Virallisten kuvaajien merkintää lähinnä oleva yhden voimakkuuden poikkeama.
- Iso virhe: Poikkeama on suurempi.

Koearvostelu

Hyväksytyt loppukokeen jälkeen henkilö nimetään koearvostelijaksi. Hänen tulee suorittaa hyväksytysti 40 koiran koearvostelut. Koearvostelu tulee suorittaa sellaisissa luonnekuvauksissa, joissa toisena kuvaajana on luonnetoimikunnan jäsen tai sen erikseen nimeämä kuvaaja/kuvaajat.

Koearvostelijan tulee pystyä antamaan asianmukainen palaute koiran ohjaajalle kuvauksen päätteeksi. Koearvostelija tulee kyetä arvioimaan koiran kuormittuneisuutta keskeyttämisen näkökulmasta.

Koearvostelija suorittaa arvostelunsa itsenäisesti. Kuvaaja antaa palautteen koearvostelijalle kunkin koiran kuvauksen jälkeen.

Koearvostelussa yhtä koiraa kohden saa olla neljä (4) pientä virhettä. 20 viimeisestä koearvostellusta koirasta tulee olla hyväksytyjä vähintään 16 koiraa. Koearvostelut tulee suorittaa kahden vuoden kuluessa koearvostelijaksi nimeämisestä. Luonnetoimikunnan esityksestä määräajasta voidaan poiketa.

Pätevöinti

Kokelaan suoritettua vaaditut koearvostelut hyväksytysti hän tekee esityksen pätevöinnistä (*Ylituomarihakemuksen*) luonnetoimikunnalle. Toimikunta tekee tästä esityksen Palveluskoiraliiton hallitukselle. Kennelliitto vahvistaa ylituomari- ja arvosteluoikeudet MH-luonnekuvaajille Palveluskoiraliiton hallituksen esityksestä.

Uuden kuvaajan tulee kuvata ensimmäiset 100 koiraa kokeneemman kuvaajan kanssa, joka on kuvannut jo vähintään 100 koiraa.

Kuvaaja on pätevä toimimaan kaikissa MH-luonnekuvauksen rooleissa testiohjaajana, toimihenkilönä tai vastaavana koetoimitsijana. Nämä pätevyudet poistuvat MH-luonnekuvaajan pätevyyden poistuessa, mikäli näiden pätevyyksien säilymisen edellytykset eivät täyty.

3.3 Kuvaajaoikeuksien säilyttäminen ja palauttaminen

Kuvaajan arvosteluoikeudet ovat voimassa toistaiseksi.

MH-luonnekuvaajan on osallistuttava jatkokoulutustilaisuuteen vähintään joka toinen kerta ja toimittava tuomarin tehtävissä vähintään kerran kahden vuoden aikana. Mikäli luonnekuvaaja ei täytä edellä mainittua veloitetta, menettää hän arvosteluoikeutensa.

Arvosteluoikeudet saa takaisin, kun on osallistunut seuraavaan jatkokoulutukseen ja suorittanut koearvostelun tai muun luonnetoimikunnan määräämän pätevyyden näytteen.

Lisäksi noudatetaan MH-luonnekuvauksen toimihenkilökoulutusohjeen kohdan 4. yleisiä ohjeita myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyksien säilyttämisestä, poistamisesta ja palauttamisesta.

3.5 Tuomarietiikka

Kuvaajan tehtävä on vaativa, arvostettu ja näkyvä. Kuvaaja toimii aina Kennelliiton valtuuttamana luottamushenkilönä ja hänen tulee olla Kennelliiton jäsen. Kuvaajan edellytetään olevan toimintoissaan puolueeton. Suhtautumisen Kennelliittoon, Palveluskoiraliittoon, kuvaajakollegoihin ja toimihenkilöihin tulee olla asiallista kuvaustilanteissa sekä niiden ulkopuolella.

Asemansa vuoksi kuvaajan tulee noudattaa seuraavia ohjeita

- Siitä hetkestä alkaen, jolloin kuvaaja saapuu kuvauspaikalle, hän on Kennelliiton ja Palveluskoiraliiton edustaja.
- Hänen tulee osoittaa aina tahdikkuutta koirien ohjaajia ja yleisöä kohtaan oli hän sitten kuvaajana, katsojana tai osallistujana.
- Kuvaaja noudattaa Kennelliiton yleisiä sääntöjä ja ohjeita
- Kuvaajan tulee muistaa ylituomariroolinsa myös sosiaalisessa mediassa.
- Koirien MH-luonnekuvaaminen muualla kuin virallisissa luonnekuvauksissa, Kennelliiton tai Palveluskoiraliiton järjestämässä tilaisuudessa, on kielletty.
- Samassa taloudessa asuvat kuvaajat eivät saa arvostella yhdessä.

4. Yleiset ohjeet myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyyksien säilyttämisestä, poistamisesta ja palauttamisesta

Myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyyksien säilyttäminen

Toimihenkilön on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen säilyttääkseen pätevyytensä.

Myönnettyjen toimihenkilöoikeuksien -tai pätevyyksien poistaminen

Palveluskoiraliitto voi poistaa myöntämänsä oikeuden tai pätevyyden henkilöltä, joka toiminnallaan haittaa Palveluskoiraliiton tai Kennelliiton toimintaa, tai jos hänen toimintansa on muutoin ristiriidassa näiden yhdistysten periaatteiden kanssa. Päätöksen asiasta tekee Palveluskoiraliiton hallitus, MH-luonnekuvaajan osalta esitys tehdään Kennelliitolle. Palveluskoiraliiton hallitus voi lievemmissä tapauksissa antaa määräaikaisen toimintakiellon henkilölle, joka toimii edellä mainitulla tavalla. Palveluskoiraliiton hallituksen velvollisuus on kuulla asianomaista henkilöä ennen oikeuksien tai pätevyyksien poistamista.

Toimihenkilöoikeus tai -pätevyys poistuu myös silloin, jos henkilö laiminlyö Kennelliiton jäsenmaksun. Tässä tapauksessa ko. oikeus tai pätevyys palautuu jäsenmaksun suorittamisen jälkeen.

Palveluskoiraliitto voi poistaa toimihenkilöoikeudet tai -pätevyydet henkilöltä, joka

- ei ole osallistunut hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen ja/tai
- on toiminut koeohjeiden vastaisesti ja/tai
- on toiminut epäasiallisesti tai epäeettisesti koe-, kilpailu- tai testitilanteessa tai Palveluskoiraliiton järjestämässä tapahtumassa ja/tai
- on todennetusti syyllistynyt epäasialliseen käytökseen, eläintenhyvintilainsäädännön vastaisiin toimiin tai muutoin käyttäytyy epäeettisesti.

Toimihenkilöoikeudet ja -pätevyydet voidaan poistaa määräajaksi tai pysyvästi. MH-luonnekuvaajan osalta Palveluskoiraliitto tekee esityksen Kennelliitolle.

Toimihenkilöoikeuksien tai -pätevyyksien palauttaminen

Henkilölle, jonka toimihenkilöoikeudet tai -pätevyydet on poistettu jatkokoulutusvelvoitteen laiminlyönnin vuoksi, voi Palveluskoiraliitto palauttaa toimihenkilöoikeudet tai -pätevyydet hänen suoritettuaan jatkokoulutusvelvoitteen ohjeiden mukaisesti. Henkilölle, jonka toimihenkilöoikeudet tai -pätevyydet on poistettu määräajaksi muusta syystä, voi Palveluskoiraliitto palauttaa toimihenkilöoikeudet tai -pätevyydet määräajan päätyttyä. Päätöksen asiasta tekee Palveluskoiraliiton hallitus. MH-luonnekuvaajan osalta Palveluskoiraliitto tekee esityksen Kennelliitolle.